

Јесенски активности заштите биља у уљаној репици

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 19.10.2024 Брой: 10/2024

Уљана сеје крајем августа–почетком септембра. То је захтеван усев у погледу земљишта – захтева земљишта богата хранљивим материјама са добрим водним режимом. Најбољи предuseви су пшеница, јећам, рани кромпир, итд. Заражава је неколико врста корова: озимско-proleћни, рано proleћни и корови који се шире коренским издancима. Рано уништавање корова смањује конкуренцију са useвом и доприноси уједначеном подизању склопа и развоју розете.

Главне болести уљане репике у јесен

Suva trulež stabila (*Phoma lingam*)

Bolest se kod uljane repice manifestuje od nicanja biljaka do faze razvića "6. lista". Na najnižim listovima formiraju se nepravilne, zaobljene, sivkasto-zelene pege, sa malim crnim tačkicama na njima (piknidiје uzročnika). Pege postepeno postaju nekrotične i šire se na peteljke i stablo. Infekcija stabila se dešava direktno na ili neposredno iznad površine zemljišta. *Phoma* takođe napada korenski vrat, izazivajući tamne pege koje dovode do sušenja i uginuća biljaka. Bolest se razvija u žarištima unutar sklopa i, pod povoljnim uslovima, veoma brzo se širi po celom polju.

Stoga je neophodan redovan jesenji monitoring i tretman treba sprovesti kada se pojave prve svetložute pege na listovima.

Patogen preživljava u biljnim ostacima i delimično u semenu uljane repice. Razvoju *phome* pogoduju kišno i vlažno vreme i optimalna dnevna temperatura od 22–24 stepena.

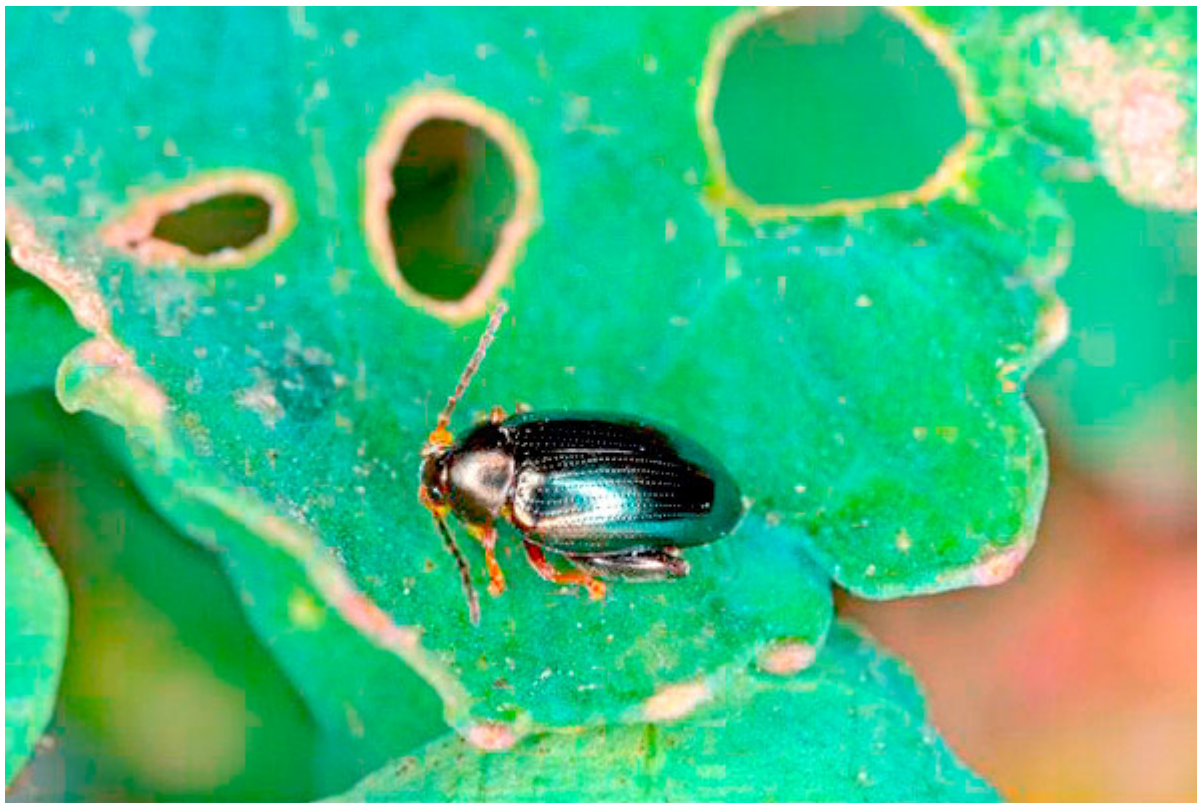
Suzbijanje

Za suzbijanje bolesti treba primeniti uravnoteženu ishranu i suzbiti štetocine na uljanoj repici, pošto njihova oštećenja služe kao mesto ulaska infekcije. Posebno je važno obratiti pažnju na suzbijanje lisne buve kupusne, koja prenosi bolesti.

Za uspešno suzbijanje bolesti, treba sprovesti jesenju primenu fungicida, što će značajno smanjiti učestalost i ozbiljnost infekcije, kao i rizik od izmrzavanja biljaka.

Mere za suzbijanja suve truleži stabila takođe uključuju pravilnu plodored i uništavanje biljnih ostataka.

Opasne štetočine u jesen su:

Lisna buva kupusna (*Psylliodes chrysocephala*)

Lisna buva kupusna je rasprostranjena svuda i, pri visokoj gustini populacije, nanosi ogromnu štetu. Štetočina razvija jednu generaciju godišnje. Prezimljava u obliku jajeta, larve i odraslog insekta.

U septembru i oktobru odrasli insekti počinju intenzivno da se hrane i od kraja septembra do sredine decembra polažu jaja. Izležene larve se prvo uvlače u epidermu stabalaca, a kasnije u peteljke i glavne nervature listova. Deo larvi izleže se u proleće.

Srodna vrsta lisnoj buvi kupusnoj je mala lisna buva kupusna. Druge štetne vrste buva na uljanoj repici su crna, svetlonoga, talasastoprugasta, lanena, konopljina i druge vrliste zemljišnih buva.

Suzbijanje

Štetu nanosi u jesen hraneći se na listovima, praveći male rupe koje, kako listovi rastu, prerastaju u veće perforacije. Može se naći u usevu već pri nicanju biljaka, stoga je neophodan kontinuirani monitoring i, kada se otkrije 2 odrasla insekta/m² u fenofazi 3.–9. lista ili više listova, treba sprovesti hemijsko suzbijanje.

Listna osa uljane repice (*Anthalia rosae*)

Razvija tri generacije godišnje, pri čemu najveću štetu nanose larve treće generacije u jesen – one konzumiraju celu lisnu ploču, ostavljajući samo glavni nerv. Hemijsko suzbijanje se sprovodi pri ekonomskom pragu od 2–3 larve/m².

U jesen se razvija treća generacija štetočine. Odrasle ose lete do kraja oktobra i polažu jaja na kotiledone i prve prave listove. Mlade larve se hrane na donjoj strani listova, izgrizajući ih u obliku malih udubljenja. Kako rastu, izgrizaju rupe u lisnim pločama, koje se postepeno povećavaju, izazivaju rubnu štetu od ishrane i kasnije konzumiraju celu lisnu ploču, ostavljajući samo glavne nervature. Po završetku razvića, larve se zavlače u zemljište i tu ostaju da prezime.

Suzbijanje

Suzbijanje osice uljane repice se sprovodi pri ekonomskom pragu od 2–3 larve/m² ili 2–3 oštećene biljke/m².

Lisne vaši (*Brevicoryne brassicae*)

Odrasle jединке i нимфе сишу сокове из listова i стабалаца useва. Биљке су ослабљене i заустављају свој развој.

Lisne vaši су вектори многих вирусних обољjenja.